

Q.P. Code :37544

[Marks:70]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. Answer any **five** Questions
2. **All** Questions carry **equal** marks.
3. Answer of the **two** section should be written in the **same** answer book.
4. The paper will carry **100** marks for **IDOL** student.

Section – I

Q.1 Explain the objective of sixth five year plan and discuss the success and failure of the plan.

OR

State the various measures undertaken for reducing the economic imbalance in India.

Q.2 Explain the concept of cooperation and state the various types of cooperative institutions.

OR

Discuss the importances of cooperative sector in rural development

Q.3 Review the project affected people's rehabilitation problems.

OR

Discuss consequences of land acquisition for housing.

Section – II

Q.3 Explain the concept and consequences of land pollution.

OR

State the various causes of land Pollution

Q.5 Explain the concept and causes of migration.

OR

What is meant by disguised unemployment? State the causes of disguised unemployment.

Q.6 Discuss the consequences of new economic policy on agriculture.

OR

Explain the consequences of opening the rural area to capitalist classes in the agricultural marketing

Q.P. Code :37544

[वेळ: ३ तास]

[गुण:७०]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: 1. कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. दोन्ही विभागाची उत्तरे एकाच उत्तर पत्रिकेत लिहा.
4. दूर व अध्ययन संस्थेच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रश्नात्रिका १०० गुणांची असेल.

विभाग – १

- १ सहाव्या पंचवार्षिक योजनेची उद्दिष्ट्ये सांगून या योजनेच्या यशापयशाची चर्चा करा.
किंवा
भारतातील आर्थिक विषमता दूर करण्यासाठी कोणते उपाय योजण्यात आले ते सांगा.
- २ सहकाराची संकल्पना स्पष्ट करून सहकारी संस्थांचे विविध प्रकार सांगा.
किंवा
ग्रामीण विकासात सहकारी क्षेत्राचे महत्व विशद करा.
- ३ प्रकल्पग्रस्त लोकांच्या पुर्नवसनाबाबतच्या समस्यांचा आढावा घ्या.
किंवा
घरबांधणी प्रकल्पासाठी जमिनीच्या संपादनामुळे झालेल्या परिणामांची चर्चा करा.

विभाग – २

- ४ जमीन प्रदूषणाची संकल्पना आणि परिणाम स्पष्ट करा.
किंवा
जमीन प्रदूषणाची विविध कारणे सांगा.
- ५ स्थलांतराची संकल्पना आणि कारणे स्पष्ट करा.
किंवा
छुपी बेरोजगारी म्हणजे काय? छुप्या बेरोजगारीचे कारणे सांगा
- ६ नवीन आर्थिक धोरणाचे शेतीवर झालेले परिणाम यांची चर्चा करा.
किंवा
कृषी बाजारपेठेत भांडवलदार वर्गाच्या शिरकावाचे परिणाम सांगा.
